

NOVI ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU

ZORISLAV KALEB

**NOVI ZAKON
O KAZNENOM POSTUPKU**

**autorski pročišćeni tekst
s uvodnim objašnjenjima
i abecednim kazalom**

PRILOZI

**Zakon o USKOK-u
Zakon o državnom odvjetništvu
Zakon o policijskim poslovima i ovlastima**

Drugo izdanje

 Organizator
Zagreb, 2010.

BIBLIOTEKA ZAKONI

Knjiga 7

Urednik biblioteke
IVICA CRNIĆ, dipl. iur.,
odvjetnik u Zagrebu

Autor knjige
mr. sc. ZORISLAV KALEB, viši predavač,
sudac mentor Općinskog kaznenog suda u Zagrebu

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem

ISBN 978-953-7585-20-4

Svojoj Matei

PREDGOVOR

Dana 1. siječnja 2009. stupio je na snagu novi Zakon o kaznenom postupku (ZKP), no za većinu njegovih odredbi stupanje na snagu je odgođeno te se Zakon počeo primjenjivati od 1. srpnja 2009. u tzv. USKOK-ovim postupcima, a za sve ostale kaznene predmete početak će se primjenjivati 1. rujna 2011. Odmah su stupile na snagu samo odredbe o tajnosti istrage i obnovi postupka. Zakon, dakle, predviđa stupnjevito stupanje na snagu.

Pokušao sam dokučiti razloge takvog stupanja na snagu. Može se zaključiti da je osnovni razlog bio taj da se može reći kako je Zakon donesen. To što Zakon nije odmah za većinu odredbi stupio na snagu, nije bilo od važnosti.

Zakonu je, po mom mišljenju, trebala prethoditi novela dosadašnjeg ZKP-a u odnosu na tajnost istrage i obnovu postupka te brisanje zahtjeva za izvanredno ublažavanje kazne i ubrzanje skraćenog postupka. Nakon toga je trebalo donijeti novi ZKP koji bi u cijelosti stupio na snagu 1. rujna 2011. odnosno bilo je bolje za datum stupanja na snagu odrediti kalendarski početak godine 1. siječnja. Takvom umjetnom brzinom nije se mnogo postiglo, osim zbrke u primjeni Zakona kod osoba koje ga svakodnevno primjenjuju.

Bitna je novost prelazak na ograničeni akuzatorni postupak u kojem sudac samo iznimno može izvoditi dokaze po službenoj dužnosti te prelazak sa sudske na državnoodvjetničku i policijsku istragu. Za primjenu takvog sustava bilo je potrebno uvesti i obveznu obranu okrivljenika uz branitelja radi primjene načela o "jednakosti oružja", posebice kod predlaganja i izvođenja dokaza.

Prije početka primjene Zakona o kaznenom postupku u cijelosti na tzv. USKOK-ove predmete uslijedila je novela Zakona 30. lipnja 2009. (Narodne novine, br. 76/09.), koja je stupila na snagu 1. srpnja 2009. i koja je izmijenila 120 njegovih članaka, te se nije radilo samo o kozmetičkoj izmjeni kao što je to bilo najavljeno, a osobama koje ga primjenjuju u praksi nije ostavljen nikakav rok za pripremu i proučavanje. Ista novela trebala je stupiti na snagu tek 1. siječnja 2010. radi ostavljanja dovoljnog roka adresatima za pripremu.

Uz pročišćeni tekst ZKP-a izradio sam stvarno kazalo i priložio saborsko obrazloženje Zakona i Novele Zakona, i to uz pojedine zakonske odredbe na koje se odnose, kako bi ga osobe koje se njime koriste u praksi što prije usvojile uspoređujući što se promijenilo s obzirom na dosadašnje odredbe te radi lakšeg povijesnog i teleološkog tumačenja Zakona.

U priloge pročišćenog teksta novog Zakona o kaznenom postupku uvrstio sam Zakona o USKOK-u (sa stvarnim kazalom), Zakon o državnom odvjetništvu i Zakon o policijskim poslovima i ovlastima, koji su stupili na snagu 1. srpnja 2009., kako bi praktičarima bili pri ruci na jednom mjestu. Nakon donošenja ZKP-a i ostalih navedenih zakona slijedi donošenje i objava novih pravilnika i izmjena drugih zakona koji reguliraju ovu materiju, što obično kasni.

Tek će primjena novog ZKP-a u sudskoj praksi pokazati njegovu kvalitetu, no samo njegova brzina primjene u istrazi neće govoriti i o njegovoj kvaliteti.

Nadam se da će ovo izdanje korisno poslužiti praktičarima.

U Zagrebu 20. studenoga 2009.

mr. sc. Zorislav Kaleb

SADRŽAJ

PREDGOVOR	VII
------------------------	-----

PRVI DIO

I. NOVI ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU	1
1. UVODNA RAZMATRANJA	1
1.1. Policijsko-državnoodvjetnička istraga	2
1.2. Tajnost istrage	3
1.3. Korištenje blažih nezakonitih dokaza za teške oblike kaznenih djela	6
1.4. Prelazak na ograničeni akuzatorni sustav	8
2. RAZLIKA IZMEĐU OŠTEĆENIKA I ŽRTVE KAZNENOG DJELA	9
2.1. Pojam oštećenika u novom ZKP-u	13
2.2. Pojam žrtve po novom ZKP-u	14
2.3. Obavještanje žrtve o ukidanju pritivora i pravo razgledavanja spisa	18
3. IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV PO NOVOM ZKP-u	19
3.1. Imovinskopravni zahtjev žrtve	20
3.2. Žalba oštećenika na odluku o imovinskopravnom zahtjevu	22
4. NOVOSTI U POSTUPKU ZA ODUZIMANJE PREDMETA I IMOVINSKE KORISTI	23
5. IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI	24
5.1. Obnova kaznenog postupka	25

IX

Sadržaj

5.2. Izvanredni pravni lijekovi na odluku o imovinskopravnom zahtjevu	26
5.3. Revizija kao izvanredni pravni lijek protiv odluke sudova bivše SFRJ	28
5.3.1. Sadržaj revizije	29
5.3.2. Postupak po reviziji	30
5.3.3. Odluke o reviziji.....	30
5.3.4. Žalba na odluku o reviziji	31
6. PRETHODNE I PRIVREMENE MJERE OSIGURANJA IMOVINSKOPRAVNIH ZAHTJEVA U KAZNENOM POSTUPKU.....	31
6.1. Prisilno izvršenje odluke o imovinskopravnom zahtjevu, troškovima postupka i oduzimanju imovinske koristi.....	32
7. PROVEDBA ZAKONA.....	34
8. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA UZ NEKE PRIJEDLOGE DE LEGE FERENDA	35
II. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA – RAZLOZI ZBOG KOJIH SE DONOSI I PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM.....	38
III. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI.....	41
IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE NOVELE ZKP-a IZ LIPNJA 2009.	52

ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU
autorski pročišćeni tekst (NN 152/08. i 76/09.)

Prvi dio
OPĆE ODREDBE
(čl. 1.-202.)

Glava I. – UVODNE ODREDBE (čl. 1.-18.)	59
Glava II. – NADLEŽNOST SUDOVA	75
1. Stvarna nadležnost i sastav sudova (čl. 19.).....	75
2. Mjesna nadležnost (čl. 20.-24.)	76
3. Spajanje i razdvajanje postupka (čl. 25.-26.).....	78
4. Prenošnje nadležnosti (čl. 27.-28.)	79
5. Posljedice nenadležnosti i sukob nadležnosti (čl. 29.-31.)	80
Glava III. – IZUZEĆE (čl. 32.-37.)	81
Glava IV. – DRŽAVNI ODVJETNIK (čl. 38.-42.)	85
Glava V. – ŽRTVA, OŠTEĆENIK I PRIVATNI TUŽITELJ	89
1. Žrtva (čl. 43.-46.).....	89
2. Oštećenik (čl. 47.-54.).....	93
3. Oštećenik kao tužitelj (čl. 55.-59.).....	95
4. Privatni tužitelj (čl. 60.-63.).....	98
Glava VI. – OKRIVLJENIK I BRANITELJ	100
1. Prava okrivljenika (čl. 64.)	100
2. Branitelj (čl. 65.-77.).....	102
Glava VII. – PODNESCI, ELEKTRONIČKA ISPRAVA I ZAPISNIK	112
1. Podnesci (čl. 78.).....	112
2. Elektronička isprava (čl. 79.-80.).....	113
3. Zapisnik (čl. 81.-88.).....	115

Glava VIII. – ROKOVI (čl. 89.-94.)	121
Glava IX. – MJERE OSIGURANJA PRISUTNOSTI OKRIVLJENIKA I DRUGE MJERE OPREZA ..	124
1. Zajednička odredba (čl. 95.).....	124
2. Poziv okrivljeniku (čl. 96.).....	125
3. Dovođenje (čl. 97.).....	126
4. Mjere opreza (čl. 98.-101.).....	127
5. Jamstvo (čl. 102.-105.).....	131
6. Uhićenje (čl. 106.-111.).....	133
7. Pritvor (čl. 112.-118.).....	138
8. Istražni zatvor u domu (čl. 119.-121.).....	141
9. Istražni zatvor (čl. 122.-144.)	143
a) Opće odredbe o istražnom zatvoru (čl. 122.).....	143
b) Osnove za određivanje istražnog zatvora (čl. 123.)	144
c) Rješenje o određivanju i produljenju istražnog zatvora (čl. 124.).....	146
d) Ukidanje istražnog zatvora i opoziv rješenja o istražnom zatvoru (čl. 125.-126.)	147
e) Sudbena vlast nadležna za određivanje, produljenje i ukidanje istražnog zatvora (čl. 127.-128.).....	149
f) Ročište za odlučivanje o istražnom zatvoru (čl. 129.)	150
g) Trajanje istražnog zatvora (čl. 130.-133.)	151
h) Žalba protiv rješenja o određivanju, ukidanju ili produljenju istražnog zatvora (čl. 134.)	154
i) Izvršenje istražnog zatvora i postupanje sa zatvorenicima (čl. 135.-143.)	154
j) Očevidnik istražnog zatvora (čl. 144.)	160
Glava X. – TROŠKOVI KAZNENOG POSTUPKA (čl. 145.-152.)	161

Glava XI. – IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV (čl. 153.-162.)	165
Glava XII. – ODLUKE, DOSTAVA, RAZGLEDAVANJE SPISA I PREDMETA, KAZNENA EVIDENCIJA, OSOBNI PODACI, PRONAĐENE I ODUZETE STVARI	169
1. Donošenje i proglašavanje odluka (čl. 163.-168.)	169
2. Dostava (čl. 169.-177.)	172
3. Izvršenje odluka (čl. 178.-182.)	180
4. Razgledavanje spisa i predmeta koji služe kao dokaz (čl. 183.-184.)	182
5. Kaznena evidencija (čl. 185.)	184
6. Prikupljanje, korištenje i zaštita osobnih podataka za potrebe kaznenog postupka (čl. 186.-188.)	185
7. Postupanje s pronađenim i oduzetim stvarima (čl. 189.-190.)	188
Glava XIII. – PRAVNA POMOĆ (čl. 191.-196.)	189
Glava XIV. – POSEBNE PRETPOSTAVKE ZA KAZNENI PROGON I ZAPOČINJANJE KAZNENOG POSTUPKA (čl. 197.-201.)	192
Glava XV. – ZNAČENJE ZAKONSKIH IZRAZA (čl. 202.)	194

Drugi dio

REDOVITI POSTUPAK
(čl. 203.-519.)

Zajednička odredba (čl. 203.)	198
-------------------------------------	-----

A. PRETHODNI POSTUPAK
(čl. 204.-367.)

Glava XVI. – KAZNENI PROGON	200
1. Kaznena prijava (čl. 204.-206.).....	200
2. Izvidi kaznenih djela (čl. 207.-211.)	205
3. Odbacivanje kaznene prijave i odustajanje od kaznenog progona prema posebnom zakonu (čl. 212.).....	208
4. Dokazne radnje prije početka postupka (čl. 213.-215.)	209
Glava XVII. – ISTRAGA	211
1. Pokretanje, tijek i okončanje istrage (čl. 216.-234.)...	214
2. Dokazno ročište (čl. 235.-238.)	224
3. Pouka o pravima (čl. 239.).....	227
Glava XVIII. – DOKAZNE RADNJE	229
1. Pretraga (čl. 240.-260.)	229
a) Zajedničke odredbe (čl. 240.-250.)	229
b) Pretraga osobe (čl. 251.).....	237
c) Pretraga doma i drugih prostora (čl. 252.-256.)....	238
d) Pretraga pokretne stvari i bankovnog sefa (čl. 257.-260.)	240
2. Privremeno oduzimanje predmeta (čl. 261.-271.)	243
3. Ispitivanje okrivljenika (čl. 272.-282.)	253
4. Ispitivanje svjedoka (čl. 283.-300.)	260
5. Prepoznavanje (čl. 301.-303.).....	273
6. Očevid (čl. 304.-306.)	275
7. Uzimanje otisaka prstiju i otisaka drugih dijelova tijela (čl. 307.)	277
8. Vještačenje (čl. 308.-328.).....	277
9. Dokaz ispravom (čl. 329.).....	288
10. Dokaz snimkom (čl. 330.).....	288

11. Elektronički (digitalni) dokaz (čl. 331.).....	289
12. Posebne dokazne radnje (čl. 332.-340.).....	290
Glava XIX. – OPTUŽIVANJE	300
1. Podizanje, sadržaj i predaja optužnice (čl. 341.-343.)	300
2. Prethodno ispitivanje i odgovor na optužnicu (čl. 344.-347.)	303
3. Postupak pred optužnim vijećem (čl. 348.-353.).....	305
4. Odlučivanje o potvrđivanju optužnice (čl. 354.-358.)	309
5. Očitovanje okrivljenika o krivnji i pregovaranje o sankciji (čl. 359.-360.).....	311
6. Donošenje presude na temelju sporazuma stranaka (čl. 361.-364.).....	312
7. Povlačenje i izmjena optužnice (čl. 365.).....	314
8. Upućivanje na suđenje (čl. 366.-367.).....	315
B. RASPRAVA I PRESUDA (čl. 368.-462.)	
Glava XX. – PRIPREME ZA RASPRAVU I OKONČANJE KAZNENOG POSTUPKA PRIJE OTVARANJA RASPRAVE	317
1. Uvodne odredbe (čl. 368.-369.).....	317
2. Pripremno ročište (čl. 370.-379.).....	318
3. Obustava kaznenog postupka (čl. 380.).....	323
4. Određivanje rasprave (čl. 381.-386.).....	323
Glava XXI. – RASPRAVA	326
1. Javnost rasprave (čl. 387.-390.).....	326
2. Upravljanje raspravom (čl. 391.-399.).....	327
3. Pretpostavke za održavanje rasprave (čl. 400.-405.)..	332
4. Odgoda i prekid rasprave (čl. 406.-408.).....	335
5. Zapisnik o raspravi (čl. 409.-412.).....	336

Sadržaj

6. Početak rasprave i uvodni govori stranaka (čl. 413.-417.)	339
7. Dokazni postupak (čl. 418.-440.)	342
8. Izmjena i proširenje optužbe (čl. 441.-442.).....	352
9. Završni govori stranaka (čl. 443.-447.)	353
Glava XXII. – PRESUDA	355
1. Izricanje presude (čl. 448.-450.)	355
2. Vrste presuda (čl. 451.-455.).....	356
3. Objava presude (čl. 456.-457.).....	359
4. Izrada i dostava pisane presude (čl. 458.-462.)	360
C. PRAVNI LIJEKOVI (čl. 463.-519.)	
Glava XXIII. – REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI	364
1. Žalba protiv presude prvostupanjskog suda (čl. 463.-489.)	364
a) Pravo na podnošenje žalbe (čl. 463.-465.)	364
b) Sadržaj žalbe (čl. 466.).....	367
c) Žalbene osnove (čl. 467.-471.).....	369
d) Postupak o žalbi (čl. 472.-475.).....	372
e) Granice ispitivanja prvostupanjske presude (čl. 476.-479.).....	374
f) Odluke drugostupanjskog suda o žalbi (čl. 480.-489.).....	375
2. Žalba protiv presuda drugostupanjskog suda (čl. 490.)	379
3. Žalba protiv rješenja (čl. 491.-496.)	380
Glava XXIV. – IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI	382
1. Obnova kaznenog postupka (čl. 497.-508.)	382
2. Zahtjev za zaštitu zakonitosti (čl. 509.-514.)	390
3. Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (čl. 515.-519.).....	393

Treći dio
SKRAĆENI POSTUPAK
(čl. 520.-548.)

Glava XXV. – ZAJEDNIČKE ODREDBE (čl. 520.-539.)	395
Glava XXVI. – IZDAVANJE KAZNENOG NALOGA	
I IZRICANJE SUDSKE OPOMENE	410
1. Izdavanje kaznenog naloga (čl. 540.-545.).....	410
2. Izricanje sudske opomene (čl. 546.-548.).....	415

Četvrti dio
POSEBNI POSTUPCI
(čl. 549.-575.)

Glava XXVII. – POSTUPAK PREMA OKRIVLJENICIMA S DUŠEVNIM SMETNJAMA (čl. 549.-555.)	416
Glava XXVIII. – POSTUPAK ZA ODUZIMANJE PREDMETA I IMOVINSKE KORISTI (čl. 556.-563.)	421
Glava XXIX. – POSTUPAK ZA OPOZIV UVJETNE OSUDE (čl. 564.)	424
Glava XXX. – POSTUPAK ZA IZDAVANJE TJERALICE I OBJAVE (čl. 565.-569.)	425
Glava XXXI. – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	427
1. Revizija te izvanredni pravni lijek protiv odluke sudova bivše SFRJ (čl. 570.-571.).....	427
2. Ostale prijelazne i završne odredbe (čl. 572.-575.)....	430

DRUGI DIO

PRILOZI

ZAKON O UREDU ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA	437
ZAKON O DRŽAVNOM ODVJETNIŠTVU	475
ZAKON O POLICIJSKIM POSLOVIMA I OVLASTIMA	575

STVARNA KAZALA

STVARNO KAZALO ZA ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU	627
STVARNO KAZALO ZA ZAKON O USKOK-u	637
BILJEŠKA O AUTORU	641

PRVI DIO